

Glas Naroca

List Slovenskih delavcev v Ameriki.

The first Slovenic Daily in
the United States.
Issued every day except
Sundays and Holidays.

TELEFON PISARNE: 1279 RECTOR.

Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

NO. 251. — ŠTEV. 251.

NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 31, 1907. — V ŠTERTEK, 31. VINOTOKA, 1907.

TELEFON PISARNE: 1279 RECTOR.

VOLUME XV. — LETNIK XV.

Iz delavskih krogov. Pomanjšanje plače.

VSLED GOSPODARSKE KRIZE
SO MONTANI RUDARJEM
POMANJŠALI PLAČE.

V Lawrence, Mass., je pričelo dva-
tisoč predilec strajkati.

NEPRIPOZNANJE UNIJE.

Butte, Mont., 31. okt. Amalgamated Copper in druge rudarske družbe, so včeraj naznani unjam rudarjev, da stare plačilna lestvica, katera je bila za rudarje zelo ugodna, v nadalje ne more biti več veljavna in da se radi tega rudarji zniža plača za 50 centov na dan. To velja za vse v rudnikih zaposlene delave, izjemši mašiniste, kateri itak že več mesecov strajkajo.

Poria, Ill., 31. okt. V tovarnah žganja v tukajšnjem mestu je pričelo včeraj strajkati 700 delavcev, kateri so zahtevali povečanje plače. Tovarnariji so jim privolili v povečanje plače, toda njihove unije nečejo priznati.

Lawrence, Mass., 31. okt. 2000 delavcev tukajšnjih Arlington Mills je pričelo včeraj strajkati, ker je tovarniško vodstvo odslovilo jednega njihovega tovariša. Delave zahtevajo, da se mu da zopet služba in da se delovodja, kateri ga je odslovil, odslovi. Nadaljnih 8000 delavcev je zapretilo s strajkom, aka se ne ugodni njihovim zahtevam.

FINANČNI POLOŽAJ V DEŽELI.

V zapadnih državah sedaj posnemajo newyorško krizo.

Medtem, ko se je finančni položaj v New Yorku izdatno izboljšal, se to o zapadnih državah nikakor ne more trditi, dasiravno prihajajo tudi iz zapada vedno bolj ugodna poročila. Eden se poroča iz Chicaga, da je položaj tamošnjih bank in drugih podjetij večinoma ugoden. Banke občujejo med seboj seveda s pomočjo dežarnih nakaznic in certifikatov o dolgovih.

Iz Kansasa se poroča, da so tamošnje banke v dobrem položaju, toda v Oregonu je bil governor prisilen proglašati pet tednovne državni praznik, da se tako banke izognijo pomanjšaju denarja.

Banke v Spokane, Wash., so sklenile, da bodo postopale ravno tako, kakor one v New Yorku in v Chicagu, da se izognijo paniki in nanašu.

V Kansas City se je Wyandotte State banka združila s Commercial National banko, dasiravno se zatrjuje, da je bila popolnoma solventna.

Chicagske banke poslujejo s pomočjo dežarnih nakaznic in s temi se tudi vlagatelji zadovoljijo. Tamošnje banke bodo v kratkem importirale iz Evrope za dva milijona dolarjev zla-

ta.

Vlagatelji newyorških branilnic, kateri so v strahu za svoj denar dvignili vloge, se pričeli denar nositi nazaj v branilnice. V ostalem pa mora vsakdo, kendar hoče dvigniti kako več sveto denarja, o tem branilnicam naznani 60 dni predno hoče to storiti.

Uživanje zdravil s policijsko pomočjo.

Montclair, N. J., 29. okt. Včeraj zverjal proti 9. uri je prišla na tukajšnjo glavno policijsko postajo neka do skrajnosti razburjena ženska, katera je pričela kričati: "Oh, Mister officer, pojdi takoj z menom!"

"What's ter matter?" vprašal jo policej, kateri je imel službo.

"Why, Mr. Fletcher neče povzeti zdravila, katera mu je zapisal zdravnik; 'pošljite mu menoj jednega policejca, da ga prisili povzeti zdravila.'

Ko je policej pomiril, mu je ženska povedala, da Jos. Fletcher, kateri stanuje nedaleč od policijske glavne postaje, revolterja proti vživjanju zdravil. Član njegove rodbine so imeli potem vojno posvetovanje in so prilično do sklepa, da se mora povzeti policejca, kateri naj bolnika prisili uživati zdravila.

Razburjena ženska je morala oditi ne da bi dobila potrebnega policejca.

"Belo sužnjištvo". Razprave pri sodišču.

PRAVOSODNI ODDELEK JE ODREDIL, DA SE MORA NEK FLAGRANTEN SLUČAJ RAZPRAVLJATI PRI SODIŠČU

Bela dekleta se uvajajo kar na debole iz inozemstva v Ameriko.

UVOD ITALIJANOV.

Washington, 31. okt. Pravosodni oddelek naše vlade bode te dni odredil vse potrebitno, da se o takozvarem belem sužnjištvu, o katerem ima pravosodni oddelek obilo dokazov na razpolago, prične sodno postopati. To sužnjištvo je najbolj razširjeno na jugu. Mary Grace Quakenbush, ki je to zadevo preiskovala po posebnem naročilu vlade, je pravosodnemu oddeku sporočila, da je v Greenville, Miss., sužnjištvo ali peonage zelo razširjeno. Imenovana ženska je tamkaj obiskala nasade O. Crittentena in tamkaj je našla najmanj tisoč Italijanov, kateri žive v pravem sužnjištvu. Jeden od teh Italijanov je njen znamenom, da potuje v New York, toda jedva, da je prišel preko reke, že so ga včeli gospodarjev ljudje in dovedeli nazaj na plantajo. Ljudje živijo tamkaj v pravem sužnjištvu, dober ne povrtejo voznih stroškov in ne poplačajo tudi drugih dolgov, katerih se po običajno nikdar ne morejo znebiti.

Razum tegor je v Zjed. državah tudi vse polno belih deklek, katera uvajajo razni trgovalci z ljudmi v nemorane svrhe. Ta dekleta so prisiljena živeti zmanjšali so 80 na 60 minut in tem vajam ne bodo takoj sledile druge, ktere so zelo nadležne. Večje vaje, ki se sedaj vrše po enkrat na teden, vrše se bodo v nadalje le po enkrat na mesece. Nadalje vojakom ne bodo treba opravljati nikakega dela, kateri ni v zvezi z vojaštvom, kajti vsa ta dela, kakor pranje, čistenje vojašnic in druge bodo opravljali civilisti.

Tadi hrano, katera je že sedaj izvrstna, bodo izdatno izboljšali. Vsak vojak bodo v nadalje dobil toliko hrane in surovega masla, kolikor bo de požele.

ZGUBLJEN LOVEC NA MEDVEDE.

100 farmerjev v Massachusettsu se je organiziralo, da bodo svoje pridelke podražili.

ORGANIZACIJA FARMERJEV.

Worcester, Mass., 30. okt. Nad štirov farmerjev countyja Worcester je včeraj tukaj zborovalo, da se dogovore glede ustanovitve medsebojne organizacije, s ktero pomočjo jih bodo lahko kontrolirati cene njihovih pridelkov. Tozadovno gibanje se je pričelo že pred par tedni, ko so oni farmerji, kateri oddajajo mleko podobnencikom v Boston, prelomili svoje pogodbe, da tako povišajo ceno, ktere dobivajo od podobnencikov za svoje mleko. Sedaj bodo pošiljali mleko v Boston neodvisno od podobnencikov, tako, da ga bodo dobivali odjemaleceneje, nego do sedaj, dočim bodo imeli farmerji večje dobičke, kakor so jih dobivali od podobnencikov.

Božična darila za vojake.

Washington, 29. okt. Kakor vsako leto, tako bodo vojni oddelek tudi letos brezplačno razposlali darila, katera pošiljajo sorodniki vojakom z božičnim praznikom. To velja seveda samo za one vojake, kateri služijo v naših kolonijah. Darila za vojake na Filipinah je poslati superintendentu za vojaške transporte v San Franciscu in za vojake na Cubi, superintendentu v Newport News, Va.

Denarje v staro domovino.

pokljame:

\$ 10.30	50 kron,
\$ 20.40	100 kron,
\$ 40.80	200 kron,
\$ 101.75	500 kron,
\$ 203.50	1000 kron,
\$ 1016.00	5000 kron.

Poštarina je včetna pri teh svotah.

Doma se zakazane svote popolnoma plačajo brez vinarna odprtka.

Naše denarne pošiljative izplačujejo kr. poštni hranilni urad v 11. dc. 12. dne.

Denarje nam podat je najpriljubše do \$25.00 v gotovini v praporjenem ali registriranem pismu, večje mesek na Domestic Postal Money Order ali na New York Bank Draft

FRANK SAKSER CO.,

109 Greenwich St., New York.

5104 St. Clair Ave., N. E.

Cleveland, Ohio.

pošljemo lepo sliko parnika, kateri spa-

dak najcasnejši, najboljši in najdirektnej-

ti progi za Slovence. Pisite na Austro-

America Line, Whitehall Building,

New York.

pošljemo lepo sliko parnika, kateri spa-

dak najcasnejši, najboljši in najdirektnej-

ti progi za Slovence. Pisite na Austro-

America Line, Whitehall Building,

New York.

pošljemo lepo sliko parnika, kateri spa-

dak najcasnejši, najboljši in najdirektnej-

ti progi za Slovence. Pisite na Austro-

America Line, Whitehall Building,

New York.

pošljemo lepo sliko parnika, kateri spa-

dak najcasnejši, najboljši in najdirektnej-

ti progi za Slovence. Pisite na Austro-

America Line, Whitehall Building,

New York.

pošljemo lepo sliko parnika, kateri spa-

dak najcasnejši, najboljši in najdirektnej-

ti progi za Slovence. Pisite na Austro-

America Line, Whitehall Building,

New York.

pošljemo lepo sliko parnika, kateri spa-

dak najcasnejši, najboljši in najdirektnej-

ti progi za Slovence. Pisite na Austro-

America Line, Whitehall Building,

New York.

pošljemo lepo sliko parnika, kateri spa-

dak najcasnejši, najboljši in najdirektnej-

ti progi za Slovence. Pisite na Austro-

America Line, Whitehall Building,

New York.

pošljemo lepo sliko parnika, kateri spa-

dak najcasnejši, najboljši in najdirektnej-

ti progi za Slovence. Pisite na Austro-

America Line, Whitehall Building,

New York.

pošljemo lepo sliko parnika, kateri spa-

dak najcasnejši, najboljši in najdirektnej-

ti progi za Slovence. Pisite na Austro-

America Line, Whitehall Building,

New York.

pošljemo lepo sliko parnika, kateri spa-

dak najcasnejši, najboljši in najdirektnej-

ti progi za Slovence. Pisite na Austro-

America Line, Whitehall Building,

New York.

pošljemo lepo sliko parnika, kateri spa-

dak najcasnejši, najboljši in najdirektnej-

ti progi za Slovence. Pisite na Austro-

America Line, Whitehall Building,

New York.

pošljemo lepo sliko parnika, kateri spa-

dak najcasnejši, najboljši in najdirektnej-

ti progi za Slovence. Pisite na Austro-

America Line, Whitehall Building,

New York.

"GLAS NARODA"

(Slovene Daily.)

Owned and published by the SLOVENE PUBLISHING COMPANY (a corporation).

FRANK SAKSER, president.
VICTOR VALJAVEC, Secretary.
LOUIS BENEDIKT, Treasurer.

Place of business of the corporation and addresses of above officers: 109 Greenwich Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Za leto velja list za Ameriko \$3.00
" pol leta 1.50
" leto za mesto New York 4.00
" pol leta za mesto New York 2.00
" Evropo za vse leto 4.50
" " " pol leta 2.50
" " " četr leta 1.75
V Evropo pošiljamo skupno tri številke.

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemni nedelji v praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day, except Sundays and Holidays.
Subscription yearly \$3.00.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osobnosti se ne natisnejo.

Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order.

Pri spremembah k raja narodnikov prosim, da se nam tudi prejmejo bivalisce način, da bi treje najdemo naslovnik. Dopisom in pošiljatvam naredite naslov:

"Glas Naroda",
109 Greenwich Street, New York City.
Telefon: 1279 Rector.

Ženske in delo.

Pri večini evropskih narodov prevladuje misel, da ženske niso v stanu služiti si svoj usankdani kruh, izimši, ato ne izvršujejo zelo težka dela. Radi tega zamoremo razdeliti evropsko ženstvo v dve skupinji; v prvej skupini so vaščanke, ktere žive kakor sužnje in morajo opravljati najtežja dela. K tej skupini bi zmagli prijeti tudi evropske sivilje, ktere čestovsk delajo od solanega izhoda do zatona na šivalnih strojih, nakar običajno umre za jetiko. V Evropi imajo nadalje tudi nekoliko izjem, katerim spadajo one ženske, ki delajo v pisarnah in se bavijo s pisanjem, ktere pa ne moremo votiti v poštev, ker je njihovo število.

Europejskim učiteljem bi bilo svetovati, da bi malo bolje proučili žensko vprašanje v Ameriki in prenehali omalovaževati ženske, ktere bi mogle tudi tam skupno z možkimi delati na napredku in razvoju svojega ljudstva.

Brezvremeno mora biti Amerika za velik del svojega napredka zahvalna svojim hčeram.

DOPISI.

Clarksville, Pa.

Cenjeni gospod urednik:

Prosim Vas, priobčite teh par vrste v nam priljubljeni "Glas Naroda". Le redkokdaj se sliši kak dobiti iz naše naselbine in še takrat nimamo niti kaj dobrega poročati.

Dne 22. oktobra je doletela nesreča rojaka in sobrata Ivan Širela, doma vasi Četrte št. 12 pri Premu, fara Prem na Notranjskem. Omenjenega dne je šel zdrav in vesel na delo, kar se okrog poldne odtrga velika sila v padu nanj tako, da je ostal na mestu mrtev.

Ranjki je nameraval za božične praznike iti domov, da se veseli s svojo družino v stari domovini, toda med tem tega je takoj našel prezbiderjko, ki delajo v pisarnah in se bavijo s pisanjem, ktere pa ne moremo votiti v poštev, ker je njihovo število.

V drugo skupino evropskih žensk spadajo one iz "boljših krogov", katerih se ne delajo, ali pa delajo le tu pa tam. To so žene evropskih klerkov ali "uradnikov", "trgovcev" itd., katerih ob pletj plati svojih mož raje stradajo, kakor da bi delale, ki se pa kljub temu prištrevajo k "boljšim slojem".

Ni torej čudo, da se v Evropi ženske le malo enačijo in da se smatrajo za bitja niže vrste.

Pri nas v Ameriki pa ni tako. Naše ženske so znale napredovati tako, da jih moži smatrati sebi jeduščimi. One so prišle tako daleč, da so prileče uspešno sodelovati v ljudskem življenju in uverjeni smo, da bodo pri nas kmalu dobile tudi državljanstvo pravice, kakor moži.

V sledi tega nastane vprašanje, kako so ameriške ženske tako napredovale? Odgovor je lahek: S praktičnostjo, marljivostjo in zanimanjem za vse ljudska vprašanja.

Kakor posnamemo iz štatičnih podatkov zvezne vlade, imeli smo lanskega leta v republiki 5,000,000 delavk, ktere se s svojim delom preživljajo, in sicer smo imeli lani pri

Pojedelstvu:

313,858

Poljske delavke

497,886

Skupaj

811,744

Znanstvu:

6,819

Igralke

10,989

Slikarice in kiparice

5,999

Kajževnost

52,257

Državne uradnice

8,126

Državnice

7,399

Učiteljice

327,905

Drugi znanstveni poklici

11,282

Skupaj

430,766

Domačem delu:

5,533

Brivke in lasuljarke

147,103

Služkinje

68,056

Hotelirke

8,023

Upraviteljice

332,665

Perice

108,975

Bolnišarke

1,213,828

Sobarice

127,949

Skupaj

2,012,040

Uradnem delu:

10,533

Argentinje

73,820

Knjigovodkinje

63,726

Pisarke

146,077

Prodajalke

18,673

Ekspedientinje

34,008

Trgovke

85,912

Stenografinje

22,454

Brojčav in telefon

38,418

Drugi uradni

Skupaj

496,126

Ljubljanski grad v preteklih časih.

Iz zapuščine prof. Verhovca.

Velikonočni potres, ki nam ne bode tako brzo izginil iz spomina, je med sto in sto drugimi močno zidanimi in zavoljo svje starodavnosti častiljivi zgradbami uničil tudi ljubljanski grad, zidanje, katero je bilo zgrajeno nalača za to, da se ob njem brez uspešno razbijajo vibre ludih časov. In res, prebil je marsikero, toda one, ki je leta 1895 v noči od Velike noči do velikega razvalin "na Mirju" (muri urbis) — je bilo že samoposebni jako močno, vrh tega pa se z bilim stolpi utrjen, o katerih dodišči v zgodovini.

Modiljne

85,000

Pri perilu

143,270

Pri ovratnikih

25,509

Krojačice

65,353

Druge tekstilne delavke

20,224

Pri tobaku

40,325

V drugi tovarnah

150,627

Skupaj

1,258,393

Na ta način se torej pri nas preživljajo nad 5 milijonov žensk in to še vedno neprestano narašča.

Ameriške ženske žive s časom in splošnemu napreku primerno, razvijajo se samostojno in individualno. Baš ta samostojnost jih je podigla do sfere možnih.

Ameriške ženske dokazujo, da žena ni samo predmet zabave, da duševno niso za možkimi in da zamoremo razvijati. One dokazujo, da se Evropeji mutijo, ko misijo, da je ženska stvor nižje vrste, kateri brez možnosti pomoci ne more živeti.

Europejskim učiteljem bi bilo svetovati, da bi malo bolje proučili žensko vprašanje v Ameriki in prenehali omalovaževati ženske, ktere bi mogle tudi tam skupno z možkimi delati na napredku in razvoju svojega ljudstva.

Brezvremeno mora biti Amerika za velik del svojega napredka zahvalna svojim hčeram.

DOPISI.

Clarksville, Pa.

Cenjeni gospod urednik:

Prosim Vas, priobčite teh par vrste v nam priljubljeni "Glas Naroda". Le redkokdaj se sliši kak dobiti iz naše naselbine in še takrat nimamo niti kaj dobrega poročati.

Dne 22. oktobra je doletela nesreča rojaka in sobrata Ivan Širela, doma vasi Četrte št. 12 pri Premu, fara Prem na Notranjskem. Omenjenega dne je šel zdrav in vesel na delo, kar se okrog poldne odtrga velika sila v padu nanj tako, da je ostal na mestu mrtev.

Ranjki je nameraval za božične praznike iti domov, da se veseli s svojo družino v stari domovini, toda med tem tega je takoj našel prezbiderjko, ki delajo v pisarnah in se bavijo s pisanjem, ktere pa ne moremo votiti v poštev, ker je njihovo število.

V drugo skupino evropskih žensk spadajo one iz "boljših krogov", katerih se ne delajo, ali pa delajo le tu pa tam. To so žene evropskih klerkov ali "uradnikov", "trgovcev" itd., katerih ob pletj plati svojih mož raje stradajo, kakor da bi delale, ki se pa kljub temu prištrevajo k "boljšim slojem".

Ni torej čudo, da se v Evropi ženske le malo enačijo in da se smatrajo za bitja niže vrste.

Pri nas v Ameriki pa ni tako. Naše ženske so znale napredovati tako, da jih moži smatrati sebi jeduščimi. One so prišle tako daleč, da so prileče uspešno sodelovati v ljudskem življenju in uverjeni smo, da bodo pri nas kmalu dobile tudi državljanstvo pravice, kakor moži.

V sledi tega nastane vprašanje, kako so ameriške ženske tako napredovale? Odgovor je lahek: S praktičnostjo, marljivostjo in zanimanjem za vse ljudska vprašanja.

Kakor posnamemo iz štatičnih podatkov zvezne vlade, imeli smo lanskega leta v republiki 5,000,000 delavk, ktere se s svojim delom preživljajo, in sicer smo imeli lani pri

tega vojaškega tabora, ki se je imenoval ali Emona ali Aquilina, ali Julia, ali Kakorkolije, amo poučeni prav do dobra. Verastio je ob njem kar majhno lokalno slovstvo, dokaz, na kako važni toki je stal tabor, po dolgovrh zgrajen "castrum", 320 rimskih korakov (270 stopinj) d. lg in 240 širok (40 stopinj), namejen za 1266 prebivalcev.* Ozidje spomin na nje je obrazni znamenje v besedi "na Mirju" (muri urbis) — je bilo že samoposebni jako močno, vrh tega pa se izolil v stolpi utrjen, o katerih dodišči v zgodovini.

Modiljne

85,000

</

Rodbina Polaneških.

Roman, poljski spisal H. Sienkiewicz,
poslovenil Podravski.

(Nadaljevanje.)

XIII.

Gospa Emilija z Litko in Marico ter njima vred gospod Plawicki so se peljali na obed k Bigelovim na njih letovišču, ki je bilo v gozdu pleteto uro od mesta. Bil je lep dan meseca kimava, poln svetlega habjeva leta v ozraju in na strnišču. Po drevju se je še držalo dovolj sveže zelenje, nekje med listnatim drevjem pa so bile videti taklik vedomstva želite ali redče kritice. Gospodinjo Marico je ta bleda in rudasta jesen spominjava poljskega dela, žitne vonjave ob žetvi, kop na polju in nepreglednih livad, obrobiljenih ponerek na obzorju s skupinami jelš. Iz zakopana je po tem živiljenju in po tem miru, proti kateremu se ji je mesto, ne glede na delo, ki kipi v njegovem vsakdanjem živiljenju, ki ga pa gospodična Marica ni mogla eniti, zdelo prazno in praznajoče. Čutila je sedaj, da ji je živiljenje, v katerem je bila našla svojo eno v svojo zaslugu, dodobra izgubljeno — a namesto njega ni imela pred seboj niteesar, kar bi ga ji nadomestilo ali nagradilo. Utegnila se je sicer vrnila vanje ter postati Maska va soprega, toda ob sami misli na to se ji je srečal z bridkostjo in Maska s svojo varšavsko samozavestjo, s svojo rdečico in z brki ter s svojim posnemanjem angleških lordov se ji je zdel naravnost oduren. Nikdar tudi ni bila čutila večje nejevjele do Polaneškega, ki ji je bil pogubil Kremena in ji na to mesto podstaknil Masko. Ta se ji je bil pristudil takrat, a onega, se ji je zdelo, da tudi sovraži. Videl je pred eboj živiljenje z očetom na varšavskih ulicah brez namena, brez deja in brez idea — z žalostjo za minulostjo in do sedanosti in s puščobo v bodočnosti. Radi tega ji je ta lepi jesenski dan, nikar da bi jo bil razvedril, napolnil dušo z otožnostjo in bridkostjo. Pa tudi potovanje ni bilo veselo. Litka je sedela mračna, zato, ker "gospoda Stankota" ni bilo v kotiji. Gospa Emilija pa je obravalo nanjo vso svojo pozornost, češ, ali ta otožnost ne izvira iz njevega slabega zdravja. Samo gospod Plawicki je bil kaj dobre volje, zlasti iz početka potovanja. Zlasti se je v suknji z rdečim nageljem v gumbiniči, v svetlem plášču in brki, zavilanim kvíšku, imel za lepega in ker ga zadržali ugodnega vremena ni trgal po udih, kar ga je časili mučilo, se je čutil tudi krepkega. Drugič je sedela njemu nasproti ena izmed najlepših žensk vse Varšave, o kateri je sodil, da za močnost ne ostane malomarna, ali da jo bo vsaj opazila in ocenila. Ko bi bila vsaj rekla: "Oh, kako je moral biti ta mož lep!" bi bil gospod Plawicki zadovoljen tudi s takim priznanjem, ki bi ga vezalo za vzajemne poklone. V tej nadi je bil res jéarnjo, vzvihen v očetovski, pa tudi žaliv obenem. Prepričan pa, da današnja mladina z ženskami ne zna biti uljudna, se je v uljudnosti, s ktero je dvoril gospo Emiliji, zatekal celo k mitologiji, kar je bilo do izvestne mere celo opravljeno, ker je zrl nanjo kakor setir.

Toda vse to je ona sprejemala z medim nasmehom in z majhno pozornostjo, da je naposled prenehel ter jeli govoriti o čem drugem, namreč, da spričo hčerinam zaslug pozna buržauzo, kar mu dela veselje, zekaj doslej je bil vijel družbo te vrste le na odru, a vendar je treba biti v živiljenju v dotiki z najrazličnejšimi ljudmi, ker se človek lahko kaj nauči od vseh. Naposled je pristaval, da imajo nekateri sloji dolžnost, ne odganjati ljudi od sebe, nego se celo zblivljati z njimi, da se tako zasepljajo v njih zdrava načela, in zato se on, ki je zmerom rad izpoljujeval društvene dolžnosti, neče izgobiti temu poklicu. Ob tem je plemeniti izraz njegovega obličja dobil nekako melanholično počelo, in tako so se pripeljali pred Bigelovo vilo.

Stala je v gozdu med starimi smrekami, ki so bile ponekod posekane, drugje pa so stale v skupinah po nekoliko debel skupaj. Videti je bilo, kakor da se čudijo, kaj dela med njimi, v stari lesni tišini, taka nova hiša, vendar pa so jo gostoljubno branile vetr, ki je lepih dnev prinesale balzamsko ozračje, prenenovljeno z vognavo iglijic in smole.

Bigel sredi tolpe otrok je prišel pozdravljati goste. Gospa Bigelova, ki je imela Marico zelo rada in jo je vrhutega želela pridobiti za Polaneškega, jo je presrečno pozdravila. Domisljala si je, da bi se gospodična Marica, čimbolj bi spoznala, kako bi se jima godilo dobro, tem manj upirala zvez. Gospod Plawicki, ki se je bil za svojega prejšnjega bivanja sezanol z Bigelovimi pri gospo Emiliji in ki mu je bilo dovolj to, da jima je pustil posetnico, se je pokazal sedaj tako pozoren plemič, kakor se je mogel pokazal sedaj tako pozoren plemič, ka-

kor se je mogel pokazati le najbolj eleganten človek, izvršnjo poziv: "Zbiljati se z buržauzo." Gospo Bigelovi je poljubil roko, Bigelu pa je dejal dobrotno:

"V današnjem času je vsakomur prijetno stopiti pod streho takšnega moža, kakršen ste vi, meni pa tem bolj, ker se je moj sinovec, Polaneški, poprijet trgovine ter je vaš tovarž."

"Polaneški je odločen človek," odgovori odkritoščeno Bigel in stisne roko v rokavici gospoda Plawickega. Dam: so stopile za trenutek v sobo, da ondi odlože globuke, in nato so se, ker je bilo vreme toplo, vratile na verando. "Ali gospoda Polaneškega že ni tukaj?" vpraša gospa Emilija.

"Gospod Stanislav je tukaj že od jutra," odgovori Bigelova, "toda sedaj je šel h gospo Kraslavski. Ta tačno tu zraven," je pristavila, obrnivši se k Marii, "komaj pol vrste. Tukaj je vse polno letovišč, in te gospo sta naši najbližji sosedji."

"Spominjam se gospodične Terezije Kraslavskie že od pusta," reče Marica. "Bila je zmerom zelo bleda."

"O, še zmerom je bila zelo slabokrvna. Minulo zimo je prebila v Daniju."

V tem so drobni Bigelovi otroci Litko, ki so jo imeli zelo radi, zvali k sebi pred hišo k igri. Deklice so ji kazale svoje vrtove, narejene na pesku med smrekami, kjer seveda ni hotelo rasti. To ogledovanje pa so vsak hip ustavile deklice, stopajoče na prste in sklanjajoče Litko v obraz, ki je sklanjal rumeno lepo glavico in jim jako nežno vračala po ljubezen.

Pa tudi dečki so hoteli imeti svoj delež. Najprej so dodobra upošteli gorgince, ki so rastle pred hišo, izbrajoč za Litko najlepše, potem so se sprili o tem, kero igro ima Litka najlepša, ter naposled odšli po otožnjevih h gospo Emiliji. Edi, ki je bil vajevoval zelo glasno in je pri tem zapiral oči, je začel kriješ.

"Prosim vas, pravim, da se najrajsa igra sero, samo ne vem, ali dovolite, da igramo 'sero'."

"Samo, da ne bi tekala, zakaj to ji škoduje."

"Ne, prosim, metati hočemo tako, da se bodo vsa kolesa kotala naravnost k njej; torej ji ne bo treba prav izreči teki. Ako Pepek ne bo metal takoj, pa naj meč komu drugemu."

"Metati hočem njej!" odgovori otroško Pepek.

In ob sami misli, da mu hočeo vzeti ta užitek, so dobila njegova usta obliko podkove ter se jela tresti, toda Litka je ustavila izbruh žalosti, rekoč:

"Jaz tudi tudi hočem metati, Pepek, da kaj pogostoma metati."

In vlažne Pepekove oči se Janežo nato nemudoma smejati.

"Saj ji ne stori nič žalega," reče Bigel gospo Emiliji. "Čudna stvar: Dečki so divjaki, kakor pravimo, toda v igri z njo se nenavadno pozorni. Sam Polaneški jih je naučil tega."

"To so tako prijazni otroci, da je le malo takih na svetu," odgovori gospo Emilija.

Otroci so se zbrali trenutek kesneje v tolpo, da si razdele med seboj kolesca in paličce. Sredi te skupine je stala Litka, najstarejša po letih in tudi največja. Dasi je bilo Bigelove otroke moči štetiti za lepe, je bilo vendar ona s svojim nežnim in poetičnim liceem ter s skor prenežnimi črtami vpleteti med temi svežini, okrogličini, Bigelovimi otroki, kakor bitje z drugega planeta. Gospa Bigelova je to prva opazila in ocenila.

Ko bi bila vsaj rekla: "Oh, kako je moral biti ta mož lep!" bi bil gospod Plawicki zadovoljen tudi s takim priznanjem, ki bi ga vezalo za vzajemne poklone. V tej nadi je bil res jéarnjo, vzvihen v očetovski, pa tudi žaliv obenem. Prepričan pa, da današnja mladina z ženskami ne zna biti uljudna, se je v uljudnosti, s ktero je dvoril gospo Emiliji, zatekal celo k mitologiji, kar je bilo do izvestne mere celo opravljeno, ker je zrl nanjo kakor setir.

Toda vse to je ona sprejemala z medim nasmehom in z majhno pozornostjo, da je naposled prenehel ter jeli govoriti o čem drugem, namreč, da spričo hčerinam zaslug pozna buržauzo, kar mu dela veselje, zekaj doslej je bil vijel družbo te vrste le na odru, a vendar je treba biti v živiljenju v dotiki z najrazličnejšimi ljudmi, ker se človek lahko kaj nauči od vseh. Naposled je pristaval, da imajo nekateri sloji dolžnost, ne odganjati ljudi od sebe, nego se celo zblivljati z njimi, da se tako zasepljajo v njih zdrava načela, in zato se on, ki je zmerom rad izpoljujeval društvene dolžnosti, neče izgobiti temu poklicu. Ob tem je plemeniti izraz njegovega obličja dobil nekako melanholično počelo, in tako so se pripeljali pred Bigelovo vilo.

Stala je v gozdu med starimi smrekami, ki so bile ponekod posekane, drugje pa so stale v skupinah po nekoliko debel skupaj. Videti je bilo, kakor da se čudijo, kaj dela med njimi, v stari lesni tišini, taka nova hiša, vendar pa so jo gostoljubno branile vetr, ki je lepih dnev prinesale balzamsko ozračje, prenenovljeno z vognavo iglijic in smole.

Bigel sredi tolpe otrok je prišel pozdravljati goste. Gospa Bigelova, ki je imela Marico zelo rada in jo je vrhutega želela pridobiti za Polaneškega, jo je presrečno pozdravila. Domisljala si je, da bi se gospodična Marica, čimbolj bi spoznala, kako bi se jima godilo dobro, tem manj upirala zvez. Gospod Plawicki, ki se je bil za svojega prejšnjega bivanja sezanol z Bigelovimi pri gospo Emiliji in ki mu je bilo dovolj to, da jima je pustil posetnico, se je pokazal sedaj tako pozoren plemič, kakor se je mogel pokazal sedaj tako pozoren plemič, ka-

V slučajih nesreč

Izvajena udov, ako skoti kost iz svojega ležišča itd. rabito takoj

Dr. RICHTERJEV
Sidro Pain Expeller.

On suši, zdravi in debavi udobnost. Imejte ga vedno doma in skrbite, da si nabavite pravega z našo varnostno znamko sidrom na etiketi.

V vseh lekarnah po 25 in 50 centov.

F. AD. RICHTER & CO.
215 Pearl Street, New York.

močno, kako globoko so mu je vtisnila v sive ljubezen do nje.

Ko so ga otroci ugledali, so pomeli na sebe obroče in palitične ter mu krjatje stekli naproti. Igra se je ustavila. Litka je v prvem hipu tudi poskočila, toda zdaj je obstala in gledala s svojimi velikimi očmi sedaj Polaneškega, pa zopet Marico.

"Ali ti ne hitiš Polaneškemu na prosti?" jo vpraša gospodična Marica.

"Ne...."

"A zakaj ne, Litka?"

"Zato...."

In lice se je ji nekolič zardelo, da uboga dnevi niti utegnil ali ni smelo izreči svojih misli, ki bi jih moglo izravnati z besedami: "Ker me nima najrajsi, nego gleda tebe in samo tebe najrajsi."

(Delo prih.)

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVJEČJI IN NAJCENEJŠI DNEVNICKI!

Važno za rojake,
ki nameravajo potovati v staro domovino.

BRZOPARNIKI
francoske družbe, severonemškega Lloydia in Hamburg-ameriške proge, kateri odpljujejo iz New Yorka v Evropo, kakor sledi:

V HARVE
(francoska proga):

LA PROVENCE
odpljuje dne 7. novembra ob 10. dopol.

LA TOURAINE
odpljuje 14. novembra ob 10. uri dopol.

LA LOBRAINE
odpljuje 21. novembra ob 10. uri dopol.

LA SAVOIE
odpljuje 28. novembra ob 10. uri dopol.

LA PROVENCE
odpljuje 5. decembra ob 10. uri dopol.

LA TOURAINE
odpljuje 12. decembra ob 10. uri dopol.

LA LORRAINE
odpljuje 26. decembra ob 10. uri dopol.

LA PROVENCE
odpljuje 2. januarja ob 10. uri dopol.

LA TOURAINE
odpljuje 9. januarja ob 10. uri dopol.

V BREMEN
(proga severonemškega Lloydia):

KRONPRINZ WILHELM
odpljuje dne 5. novembra ob 2. uru.

KRONPRINZESSIN CECILIE
odpljuje 12. novembra ob 10. uru.

KAISEL WILHELM DER GROSSE
odpljuje 19. novembra ob 10. uru.

KAISEL WILHELM II.
odpljuje 26. novembra ob 10. uru.

KRONPRINZ WILHELM
odpljuje 3. decembra ob 2. uru.

KRONPRINZESSIN CECILIE
odpljuje 10. decembra ob 10. uru.

Ako kedj pojasnila še o drugih, ne tukaj naznanih parnikih naj se z zaupanjem obrne pismenin potom na znano slovensko tvojko:

FRANK SAKSER CO.
109 Greenwich St., New York,

in postrežen bude vsakdo vestno in hitro.

Za vse pobližne ali natančne pojasnila glede potovanja pišite pravno:

FRANK SAKSER CO.
109 Greenwich St., New York, N. Y.

Dalje so že krasi poštni parniki na razpolago, kateri odpljujejo kakor sledi:

V ANTWERPEN:

KROONLAND
odpljuje 6. novembra ob 5:30 zjutraj.

SAMLAND
odpljuje 13. novembra o poludne.

ZEELAND
odpljuje 20. novembra ob 8. zjutraj.

FINLAND
odpljuje 4. decembra ob 3. uru.

VAADERLAND
odpljuje 11. decembra ob 10:30 dopol.

SAMLAND
odpljuje 18. decembra ob 3. uru.